

Sinds meer dan vier maanden bezetten ongeveer 70 mensen zonder papier met UDEP (Vereniging voor de Verdediging van mensen zonder papieren) in Brussel de St. Bonifaciuskerk in Elsene. Vele solidariteitsverklaringen zijn toegekomen: van collectieven, verenigingen, Brusselse vakbondsorganisaties... Een burencomit  steunt heel actief de beweging zoals in het verleden het geval was met de hongerstaking van de Afghanen in juli 2003, ook in Elsene.

De mensen zonder papieren die de kerk bezetten worden ook door andere afdelingen van UDEP ondersteund, namelijk die in Luik, Verviers, Antwerpen, Gent, Leuven... Samen met de asielaanvragers van de open centra zoals die in het Klein Kasteeltje, Morlanwelz of Fraipont, die ook slachtoffer zijn van willekeurige arrestaties, eisen ze vandaag de regularisatie van mensen zonder papieren op basis van permanente criteria. Deze eenheidsmobilisatie is uitgelopen op de organisatie van een grote betoging op zaterdag 25 februari in Brussel. Sinds de winter 98-99 en de kerkbezettingen in heel het land, is het de eerste keer dat er zich terug een nationale beweging aftekent van mensen zonder papieren. Deze beweging wordt hoe langer hoe meer ondersteund door de civiele samenleving en overstijgt de kloof van de gemeenschappen.

De regeringspolitiek: hoe langer hoe strikter

Sinds de eenmalige "one shot"-regularisatie van 1999-2000 is de asiel- en immigratiepolitiek van de Belgische staat hoe langer hoe strikter geworden. Ze respecteert zelfs de Conventie van Genève niet meer, een Conventie die het asielrecht toekent aan slachtoffers van vervolgingen. De interviews in de Dienst Vreemdelingenzaken en in het Commissariaat voor Vluchtelingen en Staatslozen zijn afgesloten. Men eist bewijsmateriaal dat de asielzoekers onmogelijk kunnen voorleggen. De verklaringen worden slecht genoteerd... Negen op de tien asielzoekers worden vandaag onontvankelijk verklaard. Afghanen, Iraniërs, Koerden en anderen hebben hongerstakingen gevoerd... het enige middel om hun stem nog te laten horen aan degenen die oren en ogen sluiten voor de vervolgingen waarvan ze in hun thuisland het slachtoffer zijn...

Tussen 1992 (opening van het centrum 127) en 1999 (opening van het gesloten centrum in Vottem) zijn meerdere gesloten centra voor vreemdelingen opgezet: 6 in totaal. Sinds 2000 is hun opvangcapaciteit verhoogd. Resultaat: 5000 mensen worden elk jaar opgesloten. Het budget dat gewijd wordt aan deze uitdrijvingen is ook sterk gestegen: het is verdubbeld van 5.023.000   in 2002 tot 10.680.000 in 2004. Voor 2006 wordt 13.000.000   voorzien!

Het aantal uitwijzingen is ook gestegen, met de onvermijdelijke geweldplegingen en collectieve deportaties (zie kaders) tot gevolg. Mensen worden soms opgepakt en uitgedreven terwijl hun asielprocedure nog niet ten einde is. Hun beroep is bijvoorbeeld steeds hangende bij de Raad van State. Dit beroep is niet opschortend, zodat iemand tijdens het beroep kan worden uitgedreven of in een gesloten centrum voor buitenlanders worden opgesloten met het oog op een uitdrijving. België is daarvoor veroordeeld door het Europees Hof voor de Mensenrechten in 2002, na de collectieve uitdrijving van zigeuners in 1999 (het arrest Conka). Deze veroordeling dreef de Belgische regering tot een belofte om de procedure te herzien, een belofte die nooit gehouden werd. Mensenrechten worden dus duidelijk met de voeten getreden, het recht op beroep voor een juridische instantie wordt niet gerespecteerd.

Nog een laatste zaak: na jaren verblijf in ons land, dikwijls na een mislukte asielprocedure, vragen mensen zonder papieren, dikwijls families met kinderen die naar school gaan, een regularisatie om humanitaire redenen (zware ziekte, onmogelijkheid tot terugkeer naar het land van herkomst, lange asielprocedure, sterke sociale en familiale banden met België, ...) en dit op basis van artikel 9.3. Vijf op zes van de mensen in dit geval krijgen een negatief antwoord.

De regeringspolitiek brengt mensen in de clandestiniteit. Een regularisatie dringt zich op. Het gevolg van deze restrictieve politiek die sinds jaren gevoerd wordt, is dat duizenden personen die allerlei

procedures uitgeprobeerd hebben in de clandestiniteit terechtkomen. Zij worden vervoegd door mensen zonder papieren die recent zijn aangekomen en die geen asiel meer durven aanvragen uit angst opgesloten en uitgedreven te worden. Allen bevinden zich in een heel benarde situatie, zonder enige inkomsten of in een toestand waarin ze extra worden uitgebuit door de clandestiene netwerken. Ze hebben ondertussen banden geschapen in België, hun kinderen zitten naast onze kinderen op de schoolbanken. Deze clandestiniteit komt sommige patronen in de landbouw, de bouw, de Horeca of in de textielsector heel goed van pas. Ze buiten hier een heel goedkope wegwerparbeidskracht uit die ze eindeloos kunnen uitpersen.

Men kan zelfs spreken van een georganiseerde clandestiniteit. Ongeveer de helft van de mensen die opgesloten zaten, worden "losgelaten" uit de gesloten centra. Ze konden niet uitgedreven worden omdat het land van oorsprong hen niet terugwilde, omdat ze weerstand boden, terecht... Deze personen worden uit de gesloten centra gezet met een bevel het grondgebied te verlaten, een bevel dat in heel het Schengengebied geldig is, dus ze kunnen nergens naartoe, ze zitten in de clandestiniteit.

Tegenover deze zeer precaire toestand, die hen elementaire sociale en economische rechten ontzegt, terwijl die nochtans gegarandeerd worden door internationale verdragen en tegenover een overuitbuiting op de arbeidsmarkt is de enige aanvaardbare oplossing de regularisatie. UDEP en de bezetters van de St.Bonifaciuskerk hebben met advocaten en juristen een wetsvoorstel uitgewerkt voor een massale regularisatie. Er wordt nu campagne gevoerd om zo breed mogelijk steun te vinden voor dit wetsvoorstel.

De regering antwoordt: In 2006 zullen meer kinderen en families opgesloten worden en de asielprocedure zal versneld worden

Vandaag wordt gewerkt aan een hervorming van de asiel- en migratieprocedure. Een snellere procedure. Dat is op het eerste zicht positief, gezien de achterstand in zovele dossiers. Maar dat geldt eigenlijk enkel voor zij die een positief antwoord krijgen. Wij vrezen immers dat het enige resultaat nog meer en nog snellere uitwijzingen zullen zijn. Beroep kan enkel nog maar bij één instantie worden aangetekend in plaats van bij drie: de Raad van Geschillen van Vreemdelingen. Beroep moet zeer snel aangetekend worden, schriftelijk en zonder interview...

Wat blijkt uit de nieuwe oriëntatie van de regering? De asielpolitiek zal erop gericht zijn om nog meer kinderen en families op te sluiten. Deze beslissing is een aanfluiting van de Internationale Conventie van de Rechten van het Kind, valt de meest kwetsbaren aan, vernietigt hun toekomst en hun leven. Het aantal uitwijzingen zal stijgen door diegenen te arresteren die het gemakkelijkst te vinden zijn, die het minst mobiel zijn: families en kinderen. De verklaringen van de Vreemdelingendienst zijn duidelijk: er zijn teveel families in België die geen gevolg geven aan de bevelen om het grondgebied te verlaten. De gedwongen uitwijzingen moeten opgedreven worden zodat families uiteindelijke vanzelf oprotten.

Tegen het opsluiten van kinderen, voor de regularisatie, mobilisatie en meer politieke stellingname

Meer dan 2500 personen hebben op 29 januari betoogd voor het gesloten centrum van Vottem. Het was sinds 1998 geleden dat we nog zoveel mensen op straat zagen komen. Nochtans vonden er toch vele betogingen plaats sindsdien. De betoging was een Luiks initiatief, maar nam snel een nationale dimensie aan: verenigingen, collectieven, vakbonden, mensen zonder papieren van verschillende UDEPs, studenten, ... sloten zich bij het initiatief aan. Op de dag zelf waren er ook vele jongeren en studenten die met heel de klas waren gekomen. Bovendien merkten we een aantal parlementsleden op. Dat was het resultaat van een heel snelle mobilisatie, ook in de diepte, met als achtergrond de vele acties en manifestaties van de mensen zonder papieren zelf. Uitgangspunt was het protest tegen de opsluiting van kinderen en families, maar de meeste betogers spraken zich duidelijk uit tegen de regeringspolitiek en de gesloten centra. Kort daarna had in Antwerpen een betoging plaats, georganiseerd door het comité HOP "Hoop op papieren", die georganiseerd werd door het

verenigingsleven, met veel jongeren en een deelname van de vakbond. 5000 betogers in het bolwerk van het Vlaams Belang met als eis een "menselijke amnestie voor mensen zonder papieren", dus voor een regularisatie, ook al was de eis voorwaardelijk gesteld (mensen die sinds 3 jaar in een aanvraagprocedure zitten en die duidelijk blijk geven van een integratiewil)! Dat was een gebeurtenis die men in Vlaanderen sinds meerdere jaren niet meer gekend had. UDEP begint ook vorm te krijgen in Vlaanderen.

Onder deze druk begint de politieke wereld stelling in te nemen. Niet alleen ECOLO-GROEN neemt stelling in. Op 11 januari 2006 stelden Marie Nagy (Ecolo), Benoît Drèze (CD&V) en Mohammed Boukourna (PS) samen parlementaire vragen over het opsluiten van kinderen en families. Enkele dagen voor de betoging in Vottem stelde de Cd&V een resolutie op die het opsluiten van kinderen in gesloten centra wil verbieden. Twee dagen voor de betoging vroeg de PS in een persbericht het opschorten van het openen van familieafdelingen in de gesloten centra van Vottem en Merksplas en kloeg het aan dat het regeringsakkoord niet gerespecteerd werd. Op 26 januari verwierp de gemeenteraad van Herstal unaniem het opsluiten van kinderen in Vottem.

De stellingname van de PS blinkt niet altijd uit in duidelijkheid: het voorstel dat Mohamed Boukourna deed op 14 december komt neer op een "beperking" van het opsluiten van kinderen om zo te komen tot een "verbetering van de opvang van kinderen in de gesloten centra." Dit soort tegenstellingen toont duidelijk aan dat de politiek onder druk staat, terwijl PS en SP.a geen spatje kritiek uiten op de regeringspolitiek. Op 15 februari werd door de vier partijvoorzitters van de provincieraad van Luik een motie gestemd tegen het opsluiten van kinderen. Zij stellen ook een permanente commissie voor die een regularisatie moet doorvoeren. Op 20 februari dienden Marie-Claire Lambert, federaal parlamentslid PS, en Thierry Giet, fractievoorzitter van de PS in de Kamer, een wetsvoorstel in voor een permanente regularisatiecommissie. Terzelfdertijd dienden Ecolo-parlamentsleden het wetsvoorstel in dat door UDEP werd opgesteld. Beide wetsvoorstellen staan dicht bij elkaar.

We stellen dus toch een opmerkelijke vooruitgang vast en dat gaat in tegen de verklaringen van Dewael die "elke toegeving aan de georganiseerde illegaliteit weigert" om hem even te citeren. Dewael heeft het hier over mensen zonder papieren die reeds lange jaren in België verblijven. De druk en de mobilisatie moeten doorgaan en opgevoerd worden om een resultaat te boeken. De betoging van 25 februari past in die logica.

Een vriend van me, die zelf een ondemocratisch regime ontvluchtte om naar het beloofde land van Europa te komen zei me na het lezen van het persbericht van de PS dat de opschorting eiste van de kinderafdeling van Vottem en Merksplas: "Maar als er zoveel protest en betogingen zijn, als het beleid van de regering zelf in vraag wordt gesteld door een regeringspartij, dan moet de politiek toch veranderen en moet de minister van Binnenlandse Zaken ontslag nemen. Dat is toch democratie. Werkt dat zo niet bij jullie?" We hebben een lange conversatie gevoerd over het feit dat we in België nu niet echt leven onder een participatieve democratie en dat het socialistisch alternatief helemaal moet opgebouwd worden... Vandaag zijn we met verschillende lagen van de bevolking dat alternatief aan het opbouwen. Een onmiddellijke uitdaging is het verkrijgen van een regularisatie. Maar we moeten verdergaan: de asiel- en migratiepolitiek moet radicaal veranderen. We willen immers niet dat de strijd telkens van nul opnieuw moet beginnen en dat de nieuwkomers telkens de prijs moeten betalen.